ПрАТ "ВНЗ "МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ"
Навчально-науковий інститут права та безпеки імені князя Володимира Великого

МАУП

Кафедра правоохоронної та антикорупційної діяльності

Затверджую:
Директор Навчально-наукового інституту права та безпеки ім. князя Володимира Великого

_____

Сергій ЛИСЕНКО

"18" ____ 2026 р.

Схвалено на засіданні кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності
Протокол № 1 від 28 серпня 2026 року
Завідувач кафедри

_____

Володимир ЗАРОСИЛО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Сучасні аспекти кримінального процесу»

Спеціальності: **К9 Правоохоронна діяльність**

Освітнього рівня: **другий (магістерський) рівень**

Освітньої програми: **Правоохоронна діяльність**

Спеціалізація: _____

Київ МАУП 2026

Розробник силабусу навчальної дисципліни:

Савка Олександр Іванович – доцент кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності

(підпис)

Викладач:

Савка Олександр Іванович – доцент кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності

(підпис)

Силабус розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності
Протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Сучасні аспекти кримінального процесу
Шифр та назва спеціальності	К9 «Правоохоронна діяльність»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	**4 кредитів /120 год** Лекції : 20 Семінарські заняття: 20 Самостійна робота студентів: 80
Терміни вивчення дисципліни	2 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	**іспит**
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-pravoohoronnoyu-diyalnisty/silabusi11.html

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Савка Олександр Іванович	
Науковий ступінь	кандидат юридичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри
Дисципліни, які викладає НПП	Кримінальне право, Міжнародне кримінальне право, Криміналістика
Напрями наукових досліджень	Система забезпечення правоохоронної діяльності, Сучасні тенденції розвитку кримінального процесуального права України, Принципи кримінального провадження та гарантії прав людини, Процесуальний статус учасників кримінального провадження, Заходи забезпечення кримінального провадження та судовий контроль, Міжнародне співробітництво у кримінальному провадженні, Проблеми забезпечення права на справедливий суд

Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1723-3412 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=l5XcHCsAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	Kaf.prd.409@gmail.com
Контактний тел.	490-95-02
Телефон кафедри	490-95-21
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-pravoohoronnoyu-diyalnisty.html

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Сучасні аспекти кримінального процесу» спрямована на поглиблене вивчення теоретичних і практичних проблем кримінального процесу України, сучасних підходів до здійснення досудового розслідування та судового провадження, забезпечення прав і свобод учасників кримінального провадження, застосування заходів забезпечення кримінального провадження, збирання та оцінювання доказів, а також використання практики національних і міжнародних судових інституцій.

Особлива увага приділяється проблемам забезпечення справедливого судового розгляду, допустимості доказів, судового контролю за дотриманням прав людини, використання електронних доказів, застосування негласних слідчих (розшукових) дій, особливостям кримінального провадження в умовах воєнного стану та міжнародному співробітництву у кримінальних провадженнях.

Дисципліна має прикладну спрямованість і передбачає аналіз нормативно-правових актів, рішень судів, практичних ситуацій та процесуальних документів, що сприяє формуванню професійних компетентностей майбутніх фахівців у сфері правоохоронної діяльності.

За результатами вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні вміти аналізувати сучасні проблеми кримінального процесу, застосовувати положення національного законодавства з урахуванням міжнародних стандартів, досліджувати судову практику, здійснювати кримінально-правову оцінку конкретних діянь, формулювати аргументовані висновки та готувати науково-практичні пропозиції щодо розвитку кримінально-правової науки й удосконалення законодавства України.

Предмет вивчення дисципліни – є система правових норм, принципів та інститутів кримінального процесуального права України, закономірності їх становлення й розвитку, особливості застосування положень кримінального процесуального законодавства під час досудового розслідування та судового провадження, а також актуальні проблеми забезпечення прав, свобод і законних інтересів учасників кримінального провадження.

Особлива увага приділяється сучасним тенденціям розвитку кримінального процесу, практиці Верховного Суду та Європейського суду з прав людини, забезпеченню права на справедливий суд, допустимості доказів, здійсненню судового контролю, застосуванню цифрових технологій у кримінальному провадженні, особливостям кримінального процесу в умовах воєнного стану та міжнародному співробітництву у сфері кримінального судочинства.

Одночасно приділяється проблемам кримінально-правової політики, криміналізації та декриміналізації діянь, протидії корупційним і службовим правопорушенням, а також перспективам застосування новітніх технологій у сфері кримінального права.

Метою освітнього компонента є сформувати у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти поглиблені знання про сучасний стан і тенденції розвитку кримінального процесу України, здатність застосовувати кримінальне процесуальне законодавство, аналізувати судову практику, вирішувати складні процесуальні ситуації та забезпечувати дотримання прав людини у професійній правоохоронній діяльності.

Основними завданнями є вивчення освітнього компонента є: поглибити знання про систему, принципи та джерела кримінального процесуального права України; розкрити сучасні проблеми реалізації процесуального статусу слідчого, дізнавача, прокурора, слідчого судді, суду, захисника, потерпілого та інших учасників кримінального провадження; сформувати вміння аналізувати процесуальні рішення та визначати законність і обґрунтованість їх прийняття; розвинути навички збирання, перевірки й оцінювання доказів, зокрема електронних і цифрових; вивчити актуальні проблеми застосування заходів забезпечення кримінального провадження та негласних слідчих (розшукових) дій; розглянути особливості закінчення досудового розслідування, судового розгляду та перегляду судових рішень; проаналізувати практику Верховного Суду, Європейського суду з прав людини та інші міжнародні стандарти, що мають значення для кримінального процесу; дослідити особливості кримінального провадження в умовах воєнного стану, міжнародного співробітництва та використання сучасних інформаційних технологій; сформувати навички підготовки процесуальних документів, аргументації правової позиції та розв'язання практичних завдань.

Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни **«Сучасні аспекти кримінального процесу»** є попереднє опанування здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін правничого спрямування, які формують необхідні теоретичні знання та практичні навички для поглибленого вивчення кримінального процесуального права. Також розуміння основних положень кримінального законодавства України, принципів кримінальної відповідальності, підстав кримінальної відповідальності, складу кримінального правопорушення, його кваліфікації та системи покарань.

Передумовою опанування дисципліни є також здатність працювати з нормативно-правовими актами, аналізувати правові норми, узагальнювати правову інформацію та застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань у сфері правоохоронної діяльності.

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання та уміння, отримані здобувачами вищої освіти в процесі вивчення навчальної дисципліни «Сучасні аспекти кримінального процесу», сприяють успішному вивченню здобувачами вищої освіти цілої низки інших проблемних курсів з навчальних дисциплін, спрямованих на формування професійних знань і умінь: «Актуальні проблеми розслідування кримінальних правопорушень», «Сучасні питання кримінології», «Актуальні питання забезпечення антикорупційної діяльності», «Виробнича практика».

Постреквізити навчальної дисципліни «Сучасні аспекти кримінального процесу» є навчальні компоненти та напрями професійної підготовки, для успішного опанування яких здобувачам вищої освіти необхідні поглиблені знання кримінального процесуального законодавства України, навички аналізу судової практики та вміння застосовувати процесуальні норми під час здійснення правоохоронної діяльності. Вивчення дисципліни сприяє формуванню здатності самостійно аналізувати складні кримінальні процесуальні ситуації, застосовувати національні та міжнародні стандарти захисту прав людини, критично оцінювати судову практику й обґрунтовувати процесуальні рішення.

Навчальна дисципліна забезпечує формування здобувачами вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність» а саме:

Програмні компетентності

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні компетентності	СК1. Здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності. СК2. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах

	виконання своїх посадових обов'язків. СК5.Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності. СК11. Здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності. СК15. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз приватним та публічним інтересам людини й держави.
Результати навчання	РН4. Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів. РН8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків. РН11. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти, реалізовувати норми матеріального й процесуального права у професійній діяльності. РН12. Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності РН13. Відшуковувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію. РН15. Модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

2. Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			
		Лекції	**Семінарські зан.**	**Самостійна робота**	**Методи навчання/методи оцінювання**
Сучасні аспекти кримінального процесу					
Тема 1.	Сучасний кримінальний процес України: поняття, система,	2	2	8	**Методи навчання:** словесні

	джерела та тенденції розвитку				(навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; аналітичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); інноваційні методи навчання (компетентнісний); кейс-метод. **Методи оцінювання:** усний контроль
Тема 2.	Принципи кримінального провадження та гарантії прав людини	2	2	8	
Тема 3.	Учасники кримінального провадження та проблеми реалізації їхнього процесуального статусу	2	2	8	
Тема 4.	Докази та доказування: сучасні підходи до збирання, перевірки й оцінювання доказів	2	2	8	
Тема 5.	Заходи забезпечення кримінального провадження та судовий контроль	2	2	8	
Тема 6.	Сучасні проблеми досудового розслідування	2	2	8	
Тема 7.	Негласні слідчі (розшукові) дії та допустимість отриманих результатів	2	2	8	
Тема 8.	Закінчення досудового розслідування та альтернативні форми завершення	2	2	8	

	провадження				(усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Тема 9.	Судове провадження, перегляд судових рішень і забезпечення справедливого суду	2	2	8	
Тема 10.	Особливі порядки кримінального провадження, воєнний стан і міжнародне співробітництво	2	2	8	
Модульна контрольна робота					
Всього:		**20**	**20**	**80**	
Форма контролю: Екзамен					

Методи навчання та методи оцінювання

Методи навчання словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; аналітичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); інноваційні методи навчання (компетентнісний); кейс-метод

Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань

Програма навчальної дисциплінита зміст практичних занять розміщені у відповідній робочій програмі навчальної дисципліни

Самостійна робота

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Сучасні аспекти кримінального процесу» полягає в самостійному опрацюванні нормативно-правових актів України та міжнародних договорів, навчальної й

наукової літератури, актуальної судової практики Верховного Суду, Європейського суду з прав людини та Міжнародного кримінального суду з питань розвитку кримінального права.

Самостійна робота передбачає поглиблене вивчення сучасних тенденцій розвитку кримінального законодавства України, принципів кримінального процесу, проблем криміналізації та декриміналізації діянь, підстав кримінальної відповідальності, кваліфікації кримінальних правопорушень, призначення покарання та звільнення від кримінальної відповідальності й покарання. Особлива увага приділяється питанням кримінально-правової протидії кримінальним правопорушенням в умовах воєнного стану, імплементації норм міжнародного кримінального права в національне законодавство, а також удосконаленню правозастосовної практики.

У процесі самостійної роботи здобувачі освіти здійснюють аналіз законодавчих змін і судових рішень, порівняльно-правове дослідження національних та міжнародних кримінально-правових норм, розв'язують практичні завдання з кримінально-правової кваліфікації, готують аналітичні довідки, правові висновки, доповіді та презентації, виконують індивідуальні дослідницькі завдання й готуються до семінарських занять, модульного контролю та підсумкового оцінювання.

Метою самостійної роботи є поглиблення теоретичних знань, формування навичок самостійного аналізу кримінального законодавства та практики його застосування, розвиток критичного й аналітичного мислення, а також здатності обґрунтовано вирішувати актуальні проблеми кримінального процесу у професійній діяльності у сфері правоохоронної діяльності.

Матриця самостійної роботи здобувачів вищої освіти міститься у робочій програмі навчальної дисципліни та відповідних методичних рекомендаціях.

Контрольні питання з дисципліни «Сучасні аспекти кримінального процесу»

Тема 1.

Сучасний кримінальний процес України: поняття, система, джерела та тенденції розвитку

1. Які поняття, предмет і завдання кримінального процесуального права України?
2. Які основні етапи становлення та розвитку кримінального процесу в Україні?
3. Які джерела кримінального процесуального права України та яке їхнє юридичне значення?
4. Яке місце Конституції України та Кримінального процесуального кодексу України в системі джерел кримінального процесуального права?
5. Як співвідносяться національне кримінальне процесуальне законодавство та міжнародні договори України?
6. Які основні засади кримінального провадження визначені Кримінальним процесуальним кодексом України?

7. Які сучасні тенденції реформування кримінального процесуального законодавства України?

8. Як цифровізація впливає на організацію та здійснення кримінального провадження?

9. Яке значення мають правові позиції Верховного Суду та практика Європейського суду з прав людини для розвитку кримінального процесу?

10. Які основні проблеми вдосконалення кримінального процесуального законодавства України в умовах воєнного стану?

Тема 2

Принципи кримінального провадження та гарантії прав людини

1. Що таке засади кримінального провадження та яке їхнє значення для кримінального судочинства?

2. У чому полягає принцип верховенства права в кримінальному провадженні?

3. Як реалізується принцип законності під час досудового розслідування та судового розгляду?

4. У чому полягає зміст презумпції невинуватості та які правові наслідки її застосування?

5. Як забезпечується право на захист підозрюваного, обвинуваченого та інших учасників кримінального провадження?

6. У чому полягає принцип змагальності сторін та свободи в поданні ними суду своїх доказів?

7. Як забезпечується право на справедливий суд відповідно до статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод?

8. Які правові гарантії захисту приватного життя та недоторканності житла передбачені кримінальним процесуальним законодавством?

9. Які особливості реалізації процесуальних прав людини в умовах воєнного стану?

10. Яке значення має практика Європейського суду з прав людини для забезпечення дотримання засад кримінального провадження

Тема 3.

Учасники кримінального провадження та проблеми реалізації їхнього процесуального статусу

1. Які учасники кримінального провадження передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України та як вони класифікуються?

2. Якими є процесуальні повноваження слідчого, дізнавача та прокурора?

3. Які функції виконує слідчий суддя під час досудового розслідування?

4. Якими є процесуальні права та обов'язки підозрюваного й обвинуваченого?

5. Які повноваження має захисник і які гарантії забезпечують незалежність його професійної діяльності?

6. Якими є процесуальні права потерпілого та його представника?

7. У чому полягають процесуальні гарантії участі свідка у кримінальному провадженні?

8. Які особливості процесуального статусу перекладача, експерта та спеціаліста?

9. Які проблеми виникають під час забезпечення рівності сторін і реалізації права на захист?

10. Які механізми захисту процесуальних прав учасників кримінального провадження передбачені національним законодавством і практикою ЄСПЛ?

Тема 4.

Докази та доказування: сучасні підходи до збирання, перевірки й оцінювання доказів

1. Що таке докази та доказування у кримінальному провадженні?

2. Які обставини підлягають доказуванню відповідно до Кримінального процесуального кодексу України?

3. Які процесуальні джерела доказів передбачені кримінальним процесуальним законодавством?

4. У чому полягає відмінність між належністю, допустимістю, достовірністю та достатністю доказів?

5. Які суб'єкти зобов'язані збирати та подавати докази в кримінальному провадженні?

6. За яких умов докази визнаються недопустимими та які правові наслідки має їх використання?

7. У чому полягають особливості оцінювання доказів за внутрішнім переконанням?

8. Які проблеми виникають під час використання електронних і цифрових доказів у кримінальному провадженні?

9. Яке значення має практика Верховного Суду та ЄСПЛ для визначення допустимості доказів?

10. Які сучасні проблеми доказування виникають у кримінальних провадженнях щодо кіберзлочинності та воєнних злочинів?

Тема 5.

Заходи забезпечення кримінального провадження та судовий контроль

1. Яке поняття, призначення та система заходів забезпечення кримінального провадження?

2. Які загальні умови застосування заходів забезпечення кримінального провадження?

3. Які види запобіжних заходів передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України?

4. Які обставини враховуються під час обрання запобіжного заходу?

5. Які ризики можуть бути підставою для застосування запобіжного заходу та як вони мають обґрунтовуватися?

6. Які процесуальні підстави та порядок застосування тримання під вартою?

7. Які гарантії захисту прав людини передбачені під час затримання особи?

8. Якими є повноваження слідчого судді щодо надання дозволів на проведення процесуальних дій і розгляду скарг?

9. Які вимоги ЄСПЛ застосовуються до обґрунтованості тримання особи під вартою та ефективності судового контролю?

10. Які проблеми застосування заходів забезпечення кримінального провадження виникають в умовах воєнного стану?

Тема 6.

Сучасні проблеми досудового розслідування

1. Які завдання, форми та етапи досудового розслідування в Україні?

2. Який порядок початку досудового розслідування та внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань?

3. Які повноваження слідчого, дізнавача та прокурора на етапі досудового розслідування?

4. Які процесуальні рішення приймаються під час досудового розслідування та які вимоги висуваються до їх обґрунтування?

5. Які строки досудового розслідування встановлені кримінальним процесуальним законодавством і як здійснюється їх обчислення?

6. Які механізми процесуального керівництва прокурора та відомчого контролю застосовуються під час розслідування?

7. Який порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності слідчого, дізнавача чи прокурора?

8. Які проблеми виникають під час забезпечення розумних строків досудового розслідування?

9. Як забезпечується ефективність розслідування кримінальних правопорушень з урахуванням стандартів ЄСПЛ?

10. Які особливості організації досудового розслідування в умовах воєнного стану та які гарантії прав учасників мають бути збережені?

Тема 7.

Негласні слідчі (розшукові) дії та допустимість отриманих результатів

1. Що таке негласні слідчі (розшукові) дії та яке їхнє призначення у кримінальному провадженні?

2. Які види негласних слідчих (розшукових) дій передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України?

3. За яких умов допускається проведення негласних слідчих (розшукових) дій?

4. Який порядок отримання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій?

5. Які повноваження прокурора та слідчого судді під час санкціонування і контролю таких дій?

6. Які гарантії захисту права на приватність та таємницю спілкування необхідно забезпечувати під час їх проведення?

7. Які вимоги висуваються до фіксації результатів негласних слідчих (розшукових) дій?

8. За яких умов результати негласних слідчих (розшукових) дій можуть бути визнані недопустимими доказами?

9. Які правові позиції Верховного Суду та ЄСПЛ мають значення для оцінювання законності негласних слідчих (розшукових) дій?

10. Які проблеми виникають під час розсекречення матеріалів негласних слідчих (розшукових) дій та відкриття їх стороні захисту?

Тема 8.

Закінчення досудового розслідування та альтернативні форми завершення провадження

1. Які процесуальні форми закінчення досудового розслідування передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України?

2. Які підстави та процесуальний порядок закриття кримінального провадження?

3. У чому полягають правові відмінності між закриттям кримінального провадження та зверненням до суду з обвинувальним актом?

4. Який порядок відкриття матеріалів досудового розслідування іншій стороні?

5. Які вимоги висуваються до змісту та форми обвинувального акта?

6. Які підстави та умови укладення угоди про примирення між потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим?

7. Які особливості укладення угоди про визнання винуватості?

8. Які повноваження має суд під час перевірки законності та добровільності угоди?

9. Які процесуальні гарантії забезпечують права потерпілого та обвинуваченого під час застосування угод?

10. Які проблеми виникають під час оскарження рішень про закриття кримінального провадження та застосування альтернативних форм його завершення?

Тема 9.

Судове провадження, перегляд судових рішень і забезпечення справедливого суду

1. Які основні стадії судового провадження в суді першої інстанції?

2. Який порядок підготовчого судового засідання та які рішення може прийняти суд за його результатами?

3. Які основні правила судового розгляду кримінального провадження?

4. Як реалізуються принципи безпосередності дослідження доказів, змагальності та рівності сторін у суді?

5. Які вимоги висуваються до законності, обґрунтованості та вмотивованості судового рішення?

6. Які підстави та межі апеляційного оскарження судових рішень у кримінальному провадженні?

7. Які підстави та особливості касаційного перегляду судових рішень?

8. За яких умов можливий перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами?

9. Які критерії справедливого судового розгляду сформовані практикою Європейського суду з прав людини?

10. Які проблеми забезпечення права на справедливий суд виникають у кримінальному провадженні та які механізми їх подолання?

Тема 10.

Особливі порядки кримінального провадження, воєнний стан і міжнародне співробітництво

1. Які особливі порядки кримінального провадження передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України?
2. У чому полягають особливості кримінального провадження щодо неповнолітніх?
3. Які спеціальні процесуальні гарантії передбачені для осіб, щодо яких застосовується особливий порядок кримінального провадження?
4. Які особливості здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану?
5. Які процесуальні повноваження можуть реалізовуватися в умовах воєнного стану з урахуванням спеціальних положень КПК України?
6. Які гарантії прав підозрюваного, обвинуваченого та потерпілого необхідно забезпечувати під час кримінального провадження в умовах збройного конфлікту?
7. Які форми міжнародного співробітництва передбачені у кримінальному провадженні?
8. Який порядок надання міжнародної правової допомоги у кримінальних провадженнях?
9. У чому полягають правові підстави та процесуальний порядок видачі особи (екстрадиції) і які гарантії захисту її прав?
10. Які сучасні проблеми міжнародного співробітництва виникають під час розслідування воєнних злочинів та інших міжнародних злочинів?

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми та методи контролю. Іспит проводиться в письмовій та усній формі: до завдання входять 3 теоретичних питання. Поточний контроль, модульний контроль, контроль самостійної роботи, підсумковий контроль у формі іспиту.

Загальна підсумкова оцінка (в балах) результати поточної роботи + результати іспиту.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

№ тем	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Загальна сума балів

Робота на сем. занятті	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Самост. робота	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20

Підсумкове оцінювання	Сума балів за семінари	Сума балів за самостійні роботи	Модульна контрольна робота	Сума балів за екзамен	Загальна сума
	20	20	20	40	100

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 2 бали.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;
- виконання практичного завдання;
- розв'язання задач;
- презентації студентів.

** Самостійна робота студента передбачає підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет - джерел та судової практики, підготовка юридичних документів. Оцінюється в 2 бали.

***Модульний контроль здійснюється у вигляді *тестування*.

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 20 питань.

Види тестових завдань:

- З вибором однієї правильної відповіді з наведених варіантів;
- З вибором кількох правильних відповідей;

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум 20 балів.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view).

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка ECTS**	**Оцінка за національною шкалою**	
		для екзамену	**для заліку**
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу. Вивчення навчальної дисципліни «Сучасні аспекти кримінального процесу» ґрунтується на принципах академічної доброчесності, взаємоповаги, відповідальності, систематичності навчання та активної участі здобувачів вищої освіти в освітньому процесі.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися вимог освітньої програми, робочої програми навчальної дисципліни та внутрішніх нормативних документів закладу вищої освіти; своєчасно виконувати навчальні завдання, готуватися до лекційних і семінарських занять, брати участь у дискусіях, виконувати індивідуальні завдання та самостійну роботу.

Академічна доброчесність. Під час виконання письмових робіт, підготовки доповідей, презентацій, аналітичних довідок здобувачі освіти повинні самостійно формулювати висновки, належним чином зазначати використані джерела, дотримуватися правил цитування та не допускати академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації результатів досліджень. Використання технологій штучного інтелекту допускається відповідно до встановлених у закладі освіти правил із дотриманням вимог академічної доброчесності та належного зазначення такого використання, якщо це передбачено відповідними правилами.

Навчальна активність і відповідальність. Здобувачі освіти повинні брати активну участь у навчальних заняттях, аргументовано висловлювати власну правову позицію, аналізувати положення кримінального законодавства України, міжнародно-правові акти та судову практику, дотримуватися професійної етики й поважати думки інших учасників освітнього процесу.

Виконання навчальних завдань. Усі передбачені робочою програмою завдання, зокрема практичні кейси, контрольні роботи, завдання для самостійного опрацювання та курсова робота, виконуються у встановлені строки. У разі виникнення обставин, що перешкоджають своєчасному виконанню завдань або участі в заняттях, здобувач освіти повинен завчасно повідомити викладача та діяти відповідно до правил закладу вищої освіти.

Оцінювання навчальних досягнень. Оцінювання здійснюється на основі визначених критеріїв, з урахуванням повноти й системності знань, уміння застосовувати норми кримінального права до конкретних ситуацій, аргументувати правові висновки, аналізувати судову практику та самостійно розв'язувати професійні завдання. Здобувачі освіти мають право отримувати роз'яснення щодо критеріїв оцінювання та результатів виконаних робіт.

Комунікація та професійна етика. У взаємодії з викладачем та іншими здобувачами освіти необхідно дотримуватися норм академічної культури, коректності, толерантності й професійної етики. Обговорення проблем кримінального права має відбуватися на основі законодавства, наукових аргументів і належних джерел.

Дотримання політики курсу сприяє формуванню професійних компетентностей, розвитку критичного мислення, навичок правового аналізу та відповідального застосування кримінально-правових норм у майбутній професійній діяльності у сфері правоохоронної діяльності.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни.

1. Навчальний посібник «Судочинство та судоустрій в Україні» посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого співавторство. «Видавництво Людмила» 2020 - 196 с

2. Юридичний механізм захисту прав людини: посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2021.172 с.

3. Прокуратура України посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2022.119 с.

4. Правоохоронна діяльність в Україні посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2022.119 с.

5.Національна поліція України посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2022, 188 с.

6. Національне агентство з питань запобігання корупції посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2022, 136 с.

7. Державна прикордонна служба України як правоохоронний орган спеціального призначення посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2023, 168 с.

8. Національне антикорупційне бюро України посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2022, 168 с.

9. Служба безпеки України посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2022, 128 с.

Рекомендовані джерела інформації :

Нормативна література

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text
4. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 липня 2003 року № 1129-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#Text
5. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text
6. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року № 3477-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text
7. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text
8. Закон України «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text
9. Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 5 жовтня 2017 року № 2163-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text
10. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» від 5 липня 1994 року № 80/94-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр#Text
11. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р.URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_004
12. Про Національне антикорупційне бюро: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1698-VII Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 47, ст.2051
13. Про затвердження Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Генеральної прокуратури України: наказ Генерального прокурора України від 12 квітня 2016 року № 149 Електронний ресурс Режим доступу http://www.cct.com.ua/2016/12.04.2016_149.htm
14. Про адвокатуру і адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076 – VI Відомості Верховної Ради, 2013, № 27, ст.282
15. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII (офіц. текст) - К., Паливода А.В., 2014 – 112 с.
16. Про Державне бюро розслідувань Закон України від 12 листопада 2015 року № 794-VIII Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 6, ст.55
17. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення Закон України від 7 квітня 2011 року N 3207-VI Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, N 41, ст.414
18. Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки Постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 2023 року № 220

19. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#n8

20. Цивільна конвенція Ради Європи «Про боротьбу з корупцією : 1999 року https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text

21. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173) Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, N 47-48

22. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, N 49

23. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р.

URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15.

24. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року // Права людини. іжнародні договори України, декларації, документи. – К., 1992. – С.18-24.

25. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. –К., 1992. – С.36-62.

26. Кримінальний кодекс України зі змінами та допов. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text

27. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах /
упоряд. В.В. Рожнова, А.С. Сизоненко, Л.Д. Удалова. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2011. - 456 с.

28. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон
України від 23 грудня 1993 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12

29. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02 червня 2016 року
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19

30. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 р https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19

31. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23 грудня 1993 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12

32. Про прокуратуру: Закон України 14 жовтня 2014 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18

33. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України 07.07.2017 № 575 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17

27. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. № 772-VIII. URL:
https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/772-19

28 Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 р. №

2447-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/2447-19

29. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/361-20

30. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015р. № 889-VIII. URL: Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014 № 1682-VII. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/1682-18

31. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 червня 2000 р. № 950 «Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування».

32. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року №265 «Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015 - 2017 роки».

33. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2016 року №65 «Про затвердження Правил етичної поведінки державних службовців».

34. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30 червня 1993 року №3341-XII.

35. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією» від 18 квітня 2013 року №221-VII *(зміни до ст.ст. 354, 368, 369, 370 КК України).*

36. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» 7 квітня 2011 року №3207-VI .

37. Наказ Міністерства юстиції України від 23 червня 2010 року №1380/5 «Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів».

38. Закон України «Про звернення громадян» від 2 жовтня 1996 року №393/96-ВР.

39. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 року №2939-VI.

40. Закон України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18

Міжнародно-правові акти

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text

3. Римський статут Міжнародного кримінального суду від 17 липня 1998 року. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Rome-Statute.pdf

4. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях від 12 серпня 1949 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text

5. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12 серпня 1949 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text

6. Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text

7. Додатковий протокол I до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів, від 8 червня 1977 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text

8. Конвенція Ради Європи про кіберзлочинність від 23 листопада 2001 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575#Text

Офіційні джерела для вивчення практики та актуальних змін

1. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/

2. Верховний Суд. Офіційний вебсайт та матеріали судової практики. URL: https://supreme.court.gov.ua/

3. Європейський суд з прав людини. База рішень HUDOC. URL: https://hudoc.echr.coe.int/

4. Міжнародний кримінальний суд. Офіційний вебсайт і матеріали судової практики. URL: https://www.icc-cpi.int/

5. Рада Європи. Офіційний вебсайт і матеріали з прав людини та кримінального права. URL: https://www.coe.int/

6. Управління Верховного комісара ООН з прав людини. Матеріали з міжнародного права прав людини. URL: https://www.ohchr.org/

Основна література

1. Настільна книга з розбудови доброчесної організації Національне агентство з питань запобігання корупції – 2024 – 47 с. https://wiki.nazk.gov.ua/wp content/uploads/2024/nastilna_knyga_z_rozbudovy_dobrochesnocti.pdf

2. Збірник основних нормативних документів у сфері запобігання і протидії корупції: посібник для закладів вищої освіти /Укладачі доктор юридичних наук, професор В.О. Заросило, доктор юридичних наук, доцент І.В. Сервецький, кандидат юридичних наук Сорокіна Л.В.. Київ: "Видавництво Людмила", 2022. 604 с.

3. Національне агентство з питань запобігання корупції посібник для закладів вищої освіти за заг. редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: «Видавництво Людмила», 2022. 120 с.

4. Національне антикорупційне бюро України посібник для закладів вищої освіти / за заг. редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: «Видавництво Людмила», 2022. 168 с

5. Баришніков В.М. Запобігання та протидія корупції у підрозділах

державної служби зайнятості : навч.-метод. посіб. /В.Н. Баришніков. К. :ІПК ДСЗУ, 2020. - 124 с.++++ антикорупційної політикидержави / Дзвінчук Д., Баран М. // Вісник ДСУ. - 2022. - № 3. - С. 32 - 37.

6. Запобігання та протидія проявам корупції (для працівників органів державної влади та місцевого самоврядування I-VII категорії посад) [Текст] : [посіб.] / Братель С. Г., Василевич В. В., Золотарьова Н. І. та ін. К. : Нац. акад. внутр. справ, 2022. - 376 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http: //www.naiau.kiev.ua/nniu_site/files/1 /korrup_2012.doc.

7. Клименко, Ніна. Щодо сутності корупції та антикорупційних судових експертиз / Ніна Клименко // Віче.-2012. - № 6. - С. 15 - 17.

8. Клименко, Наталія. Окремі аспекти відповідальності за порушення бюджетного законодавства в Україні / Наталія Клименко // Вісник НАДУ. - 2012.- №1. - С. 139 - 146.

9. Козіна, В. Невизначеність статусу посадових осіб місцевого самоврядування як передумова вчинення правопорушень у сфері службової діяльності / В. Козіна // Вісник ДСУ. - 2011. - № 3. - С. 25- 26.

10. Кравченко Т. А. Особливості формування комплексного механізму протидії корупції в органах місцевого самоврядування в Україні / Т. А. Кравченко // Держава та регіони. Сер. Держ. упр . - 2012. - Вип. 2. - С. 164-168.

11. Максимович Р.Л. Коментар Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" [Текст] / Р. Л. Максимович ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л. : ЛьвДУВС, 2012. - 279 с.

12. Михненко, Анатолій. Антикорупційна політика держави як передумова суспільного розвитку / Анатолій Михненко // Актуальні проблеми державного управління: збірник наукових праць. - 2011. - випуск 3. - С. 179 - 182.

13. Невмержицький, Євген. Політико - правовий аналіз механізмів протидії зловживанням у державному апараті / Євген Невмержицький // Віче. - 2012.- С. 12 - 15.

14. Невмержицький С.В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії : моногр. / Є.В. Невмержицький ; Акад. прокуратури України. - К. : КНТ, 2008. - 368 с.

15. Перен, М. Запобігання корупції в системі політико-владних відносин сучасного українського суспільства / М. Перен, В. Ребкало // Вісник НАДУ. - 2011. - № 4. - С. 191 - 200.

16. Посібник для державного службовця з питань запобігання корупційних діянь / уклад. С.М. Серьогін, О.Л. Молошна, В.В.Баштанник, О.А. Тертишна, Н.А. Липовська, І.І. Хожило, О.В.Антонова, В.В. Лола, І.В. Письменний, О.С. Петренко, С.С. Серьогін. - Д. : ДРІДУ НАДУ, 2019. - 136 с.

Додаткова література

1. Практичний порадник для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання корупційних діянь відповідно до Закону України "Про засади запобігання та протидії корупції" [Текст] : [метод. рек.] / Нац. акад. держ. упр. При Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр., Голов. упр. держ. служби України ; [уклад.: С. М.

Серьогін та ін.]. - Д. : ДРІДУ НАДУ, 2021. - 213 с.

2. Романюк Б. В. Законодавство України та зарубіжних країн щодо протидії корупції. Міжнародний досвід боротьби з корупцією: монографія / Б. В. Романюк, О. Ю. Бусол; Рада нац. безпеки і оборони України, Міжвідом. наук.-дослід. центр пробл. боротьби з організованою злочинністю. - К. : ТОВ "Поліграф-Сервіс", 2019. - 627 с.

3. Савчук О. П. Корупція: багатоаспектність явища: навч. посіб. / О. П. Савчук, В. Л. Бабич, В. А. Бабич; Держ. податк. адмін. України. - Ірпінь, 2019. - 65 с.

4. Соловйов В. Теорія "раціонального злочину" як підґрунтя для антикорупційної політики / В.Соловйов // Вісник НАДУ - 2021.- № 4. - С.39 - 48

5. Сторожев С.В. Класифікація корупційних дій і методів боротьби з корупцією / С.В. Сторожев, Д.В. Каніболотський // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво . - 2011. - Вип. 6. - С. 107-113.

6. Фомін М.В. Корупція і тіньова економіка: політ економічний аспект: монографія / М. В. Фомін, В. В. Приходько, М. Г. Каптуренко, В. В. Кузьменко, І. Г. Мішина; ред.: М. В. Фомін; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. - Донецьк : ДонНУЕТ, 2012. - 332 с.

7. Чаркіна, Анастасія. Деякі питання стану хабарництва в судовій гілці влади та можливі шляхи його подолання / Анастасія Чаркіна // Віче. - 2012. - № 12. - С. 29 - 32.

8. Антикорупційна політика та запобігання корупції в публічному управлінні: навч. посібник /1. С. Бондар, В. Г. Горник, С. О. Кравченко, В. В. Кравченко. Київ: Вид-во Ліра-К, 2016. 192 с.

9. Білецький А. В. Участь громадськості в запобіганні корупційним злочинам в Україні

Інформаційні ресурси:

1. Електронна бібліотека юриста, WEB кафедра права. URL: http://www.kafedr.at.ua/board/rimske_pravo.

2. Національна парламентська бібліотека України. URL: http://www.catalogue.nplu.org.

3. Офіційний веб. Сайт Міністетства юстиції України. URL: http://www. minjust.gov.ua.

4. Інформаційно – пошукова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: http://www. nau.ua.

5. Офіційний сайт Адміністрації Президента. URL: http://www.president.gov.ua/ru/content/secretariat.

6. Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua.

7. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: http://www.rada.gov.ua

8.. Національна парламентська бібліотека України. URL: http://www.catalogue.nplu.org .